

DIGITALE TV EN RANDAPPARATUUR

DE
STROOM
LIJNERS

www.destroomlijners.be • www.facebook.com/destroomlijners

HOE KAN JE ZUINIG TV KIJKEN?

Je digitale tv en bijhorende randapparatuur verbruiken heel wat elektriciteit, ook als ze niet aan staan. Door anders om te gaan met je tv kun je dat verbruik terugdringen.

Beperk in de eerste plaats je **standbyverbruik** van de decoder (ook bekend als 'digibox'):

- ⚡ Sluit je tv, decoder (of setupbox) en overige apparatuur aan op een **stekkerdoos** met **aan/uit-schakelaar** waarmee je alles uit kan zetten. Er bestaan ook speciale 'standby killers' voor tv's waarbij je met één druk op de knop van de afstandsbediening de tv helemaal uitschakelt.
- ⚡ Om programma's op te nemen, mag de tv wel uit maar de decoder niet. Stop de decoder daarom in een aparte stekker(blok) met **tijdschakelaar**. Schakel bijvoorbeeld van 1 uur 's nachts tot 6 uur 's avonds de decoder automatisch uit. Dan bespaar je ongeveer de helft van het totale stroomgebruik van de decoder.
- ⚡ Haal tijdens de **vakantie** de stekker uit het stopcontact, dan bespaar je zo'n 2 kWh per week.

Als je je decoder uitschakelt, heeft hij een tiental seconden tot enkele minuten nodig om weer op te starten. Je kunt eventueel een schakelklok (timer) gebruiken om hem tijdig op te starten. Het is mogelijk dat bij het terug opstarten extra tijd nodig is om updates te installeren. Calculeer deze extra tijd best in wanneer je een schakelklok gebruikt.

Dit kan je ook nog doen:

- ⚡ De fabrieksinstellingen voor **helderheid en contrast** zijn standaard aan de hoge kant ingesteld. Bij een hogere helderheid verbruiken tv's echter meer stroom dan bij lagere helderheid. Stel de helderheid in op een voor jou aangename stand. Doe dat op een tijdstip waarop je meestal tv kijkt, bijvoorbeeld 's avonds met het licht aan en de gordijnen dicht. Heel wat flatscreen tv's hebben de mogelijkheid om automatisch de lichtsterkte aan te laten passen in functie van de lichtinval. Controleren in het menu en er gebruik van maken is de boodschap.
- ⚡ Zet je tv op een plaats waar er **niet te veel (dag)licht op**

het scherm valt, anders moet je vanwege tegenlicht de helderheid weer hoger zetten.

WAT LEVERT HET OP?

Het standby-verbruik van een doorsnee configuratie voor digitale televisie bij zowel Telenet als Belgacom levert een significante meerkost door het elektriciteitsverbruik op:

- ⚡ Telenet: 44 euro per jaar, 22% van de abonnementskost
- ⚡ Belgacom: 24 euro per jaar, 12% van de abonnementskost.

WAAR MOET JE OP LETTEN BIJ DE AANKOOP?

- ⚡ Tv's dragen tegenwoordig ook een **energielabel**. Dit helpt om een zuinig toestel te vinden. De zuinigste tv's zijn LCD-LED-TV's. Deze hebben vaak label A+, A of B maar er zijn ook A+++-toestellen. (A+++ bestaat nog niet bij tv's). Plasmatelevisies hebben vaak label B of C en worden bijna niet meer verkocht.
- ⚡ Kies voor een scherm op jouw **maat**: van op welke afstand ga je kijken? Hoe groter het scherm, hoe groter het verbruik. Een vuistregel om de juiste afmeting te bepalen is dat de diagonale afmeting van je scherm 20-25% van de kijkafstand is. Zit je op 3 meter van je tv, dan kies je een scherm dat diagonaal maximaal 75 cm meet. Doe eventueel vooraf een test bij familie of vrienden.
- ⚡ Zelfs in **standby** kan een digitale decoder een vermogen van 20 Watt hebben. Op jaarbasis komt dit neer op een verbruik van ruim 130 kWh. De verschillen tussen merken en types zijn groot, maar niet bij elk digitaal televisie-abonnement is het mogelijk om zelf een decoder te kiezen. Soms kan je de zuinigere decoder wel kiezen, maar moet je hiervoor extra betalen. Een oude decoder vervang je ook beter door het nieuwste model. Deze laatste heeft een aanzienlijk lager energieverbruik. Er bestaan decoders met een sluipverbruik < 1W. Dit is interessant voor wie veel opneemt en de decoder bijgevolg veel laat aanstaan.

vervolg op de volgende pagina ▶

⚡ Het energielabel en de technische fiche van de fabrikant geven informatie over het stand-by-verbruik van het toestel en of het voorzien is van een **'uitschakelaar'**. Vooral bij bestaande tv's is dit interessant om weten. Je kan zelf het standby-verbruik van je decoder (en de andere randapparatuur zoals bv. je videorecorder) meten met een energiemeter. Deze energiemeter meet het vermogen (in Watt) van je toestel, evenals het verbruik (in kWh) als je de energiemeter gedurende een bepaalde tijd laat inzitten. Zo kan je het energieverbruik van je decoder meten gedurende 24uur. Vermenigvuldig dit met 365 dagen en dan heb je het verbruik per jaar. Deel dit verbruik door 5 en je hebt meteen een idee van de kost in euro.

Meer concrete aankooptips en de zuinigste modellen vind je op www.topten.be

ACHTERGRONDINFORMATIE

Digitale tv's zijn bijzonder populaire toestellen die in steeds grotere aantallen en met steeds grotere schermen in huis opduiken. Hun verbruik is sterk afhankelijk van het type (de technologie), de ouderdom en de schermdiagonaal. De digitale ontvanger of decoder verbruikt extra energie.

Vooraf het formaat van het televisiescherm bepaalt het stroomverbruik. Daarnaast zijn er nog andere factoren die een invloed hebben:

- ⚡ Het **type** van scherm: plasma, LCD (met kleine TL-buisjes als verlichtingsbron), LCD-LED (met veel LED-lampjes als verlichtingsbron). Plasma verbruikt veruit het meest, LCD-LED het minst.
- ⚡ Het **contrast** en de **helderheid** van het beeld.
- ⚡ Het **aantal uur** dat je kijkt. Bij 4 uur per dag verbruikt de tv tussen 100 en 500 kWh per jaar. Heb je een digitale decoder, tel er dan gerust 50 tot 250 kWh bij op.
- ⚡ Het aantal uur dat je tv en randapparatuur aan blijven staan in **'standby'**.

Zoals veel andere elektrische en elektronische toestellen verbruiken de tv en de decoder niet alleen elektriciteit wanneer ze effectief in gebruik zijn, maar ook wanneer ze zogenaamd 'uit' staan maar de stekker insteekt. Dit noemen we standby- of sluipverbruik. Je kan dit (meestal) herkennen aan een klein lampje of een digitaal klokje dat blijft branden. Het voordeel van standby is dat je met één druk op de afstandsbediening het toestel in werking kunt zetten.

De digitale tv en randapparatuur staan op de eerste plaats in de **top 5-sluipverbruikers** van Stichting MilieuCentraal. Het

sluipverbruik van deze toestellen is meer dan het verbruik van een gemiddelde wasmachine en overstijgt het effectief verbruik tijdens het kijken. Beter TV-toestellen hebben een auto(matische) power off-modus en schakelen zichzelf na bepaalde tijd uit.

MYTHE

Sommige mensen zijn bang dat het volledig uitschakelen van de tv een negatief effect zou hebben. Er gaan hierbij echter geen instellingen verloren en opnemen gaat ook zolang de decoder aanstaat. Door het toestel helemaal uit te zetten bespaar je elektriciteit en worden er geen electromagnetische velden verspreid (electrosmog).

BRONNEN EN REFERENTIES

- ⚡ www.milieucentraal.nl/thema%27s/thema-1/energie-besparen/apparaten-kopen-en-gebruiken/televisie/
- ⚡ www.energiesparen.be/node/3547
- ⚡ www.energielabel.be/nl/page/18/televisies
- ⚡ www.energievreters.be/Intro_TV.aspx?lang=NL
- ⚡ Slim gebruiken televisie: www.topten.be/index.php?page=ambevelingen_TV&fromid=374
- ⚡ www.ikkiesduurzaam.be/
- ⚡ Presentatie 'Pleeg een aanslag op je energierekening' van Yves Dupont (2/12/12), www.energieadviseur.be.
- ⚡ Dossier van Bond Beter Leefmilieu (2008) ["Wat Telenet en Belgacom toevallig en geheel per ongeluk vergeten te vertellen"](#)